

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 30 januari 2023
(OR. en)

5422/23

COSCE 2
COPS 31
CFSP/PESC 91

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	5262/23
Ärende:	Rådets slutsatser om EU:s prioriteringar för samarbetet med Europarådet under 2023–2024

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om EU:s prioriteringar för samarbetet med Europarådet 2023–2024 som godkändes av rådet vid dess 3929:e möte den 30 januari 2023.

EU:s prioriteringar för samarbetet med Europarådet under 2023–2024

1. Rysslands provocerade, omotiverade och olagliga anfallskrig mot Ukraina och landets försök att med våld ändra den europeiska säkerhetsordningen strider mot den regelbaserade världsordningen och de demokratiska grundvalarna för den politiska, sociala och ekonomiska ordningen i Europa. I detta sammanhang bör EU och Europarådet intensifiera sina förbindelser i både kvalitativt och kvantitativt hänseende.
2. I en värld där unilaterala tillvägagångssätt i kombination med geopolitiska maktförskjutningar utmanar multilateralismen har Europeiska unionen och Europarådet dragit nytta av varandras styrkor, sakkunskap och kompetens. Det är viktigare än någonsin att stå upp för multilateralism. Europeiska unionen är övertygad om att en effektiv multilateralism som bygger på gemensamma regler fortfarande är det bästa sättet att bevara den globala freden och säkerheten och stärka de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen i Europa. I detta sammanhang kommer genomförandet av 2021 års gemensamma meddelande om förstärkning av EU:s bidrag till regelbaserad multilateralism att fortsätta att vägleda EU:s samarbete med Europarådet och samtidigt bidra till uppnåendet av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling och dess mål för hållbar utveckling.
3. Rysslands anfallskrig mot Ukraina, som utgör ett allvarligt brott mot internationell rätt och ett allvarligt hot mot den globala freden och säkerheten, får allvarliga följder för Europas multilaterala struktur, bland annat för förbindelserna mellan EU och Europarådet. Det är i dagens läge ytterst viktigt att vi bevarar vår enighet, framhåller betydelsen av våra gemensamma värden och principer och stärker Europarådets roll som referens när det gäller att främja och upprätthålla de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen i Europa.

4. EU stöder anordnandet av ett fjärde toppmöte mellan Europarådets stats- och regeringschefer, vilket kommer att vara avgörande i detta avseende. Såsom konstaterats av Europarådets reflektionsgrupp på hög nivå kommer toppmötet att utgöra ett tillfälle att på högsta politiska nivå på nytt förbinda sig till Europarådets grundläggande värden och definiera Europarådets roll i den nya geopolitiska situationen. Unionen välkomnar rapporten från reflektionsgruppen på hög nivå som ett viktigt bidrag bland annat till förberedelserna inför toppmötet.
5. År 2009 placerades i och med ikraftträdandet av Lissabonfördraget de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen i centrum för Europeiska unionens politik, vilket skapade större möjligheter för samarbetet med Europarådet. Under de senaste åren har båda organisationerna utvecklat ett strategiskt partnerskap som bygger på gemensamma värden och prioriteringar. Europeiska unionen har i politiskt, ekonomiskt och rättsligt hänseende blivit Europarådets viktigaste institutionella partner, vilket bekräftades vid ministerkommitténs ministermöte i Hamburg i maj 2021.
6. För att demokratin i de europeiska staterna ska kunna stärkas har det blivit ytterst viktigt att samarbeta för att vända den demokratiska tillbakagången, främja rättsstatsprincipen och upprätthålla de mänskliga rättigheterna, skydda de demokratiska processernas integritet mot yttre inblandning och desinformation, skydda rättsväsendets oberoende, säkerställa mediefrihet och journalisters säkerhet samt förbättra effektiviteten i de demokratiska institutionerna och beslutsfattandet, bland annat genom meningsfullt deltagande av det civila samhällets aktörer och ökat medborgarengagemang. Genom konferensen om Europas framtid, som utgör en aldrig tidigare skådad övning i deltagandedemokrati på EU-nivå, har man utforskat nya sätt att involvera medborgarna i överläggningarna om hur EU kan utvecklas ytterligare med tanke på viktiga utmaningar, och skapat möjligheter till framtida samarbete med Europarådet – nämligen inom ramen för Europarådets världsforum för demokrati och konferens för internationella icke-statliga organisationer – vid genomförandet av konferensens förslag. EU och Europarådet strävar efter att ytterligare stärka medborgarnas engagemang i EU-frågor och skapa nya forum för debatter mellan européer.

7. Efter antagandet av ministerkommitténs beslut av den 16 mars 2022 har Ryska federationen upphört att vara medlem av Europarådet och landet är inte längre hög fördragsslutande part i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, vilket innebär att över 140 miljoner människor i Ryssland inte längre omfattas av det skydd av de mänskliga rättigheterna som konventionen erbjuder. Europeiska unionen står fast vid sitt åtagande att säkerställa att Europarådets konventionssystem fungerar effektivt, och kommer även fortsättningsvis att stödja initiativ från Europarådets sida som syftar till att stärka utvecklingen av organisationens värden, inte minst dess verksamhet till stöd för Ukraina. Europarådet bör också öka samarbetet med den demokratiska oppositionen och det civila samhällets aktörer i Belarus – inbegripet med den nyligen inrättade kontaktgruppen – och i Ryssland samt med belarusiska och ryska oberoende medier och människorättsförsvarare, som är verksamma både i och utanför hemlandet, bland annat genom ett riktat fokus på åtaganden som har gjorts på området mänskliga rättigheter och demokrati i andra multilaterala plattformar såsom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa.
8. EU understryker att de mänskliga rättigheterna, såsom de garanteras i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och tolkas av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, är av central betydelse i EU-lagstiftningen och betonar vikten av EU:s anslutning till Europakonventionen, vilket gör det möjligt för EU att som fördragsslutande part formellt delta i förfaranden vid Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. I detta sammanhang kommer EU att ägna större uppmärksamhet åt ministerkommitténs arbete med att övervaka verkställandet av domstolens domar.

9. Dessutom kommer EU att fortsätta att stödja verksamheten inom ramen för Europarådets delöverenskommelser och specialiserade organ, särskilt Europeiska kommissionen för demokrati genom lag (Venedigkommissionen), Gruppen av stater mot korrupktion (Greco), expertkommittén för utvärdering av åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (Moneyval), expertgruppen för bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Grevio), expertgruppen för åtgärder mot människohandel (Greta), Europarådets kommission för effektivisering av rättsväsendet (Cepej), Europarådets internationella samarbetsgrupp om narkotika och missbruk (Pompidougruppen), kommittén för förhindrande av tortyr (CPT), kommittén för artificiell intelligens (CAI), Lanzarotekommittén, Europeiska kommittén för sociala rättigheter och andra mekanismer för fastställande av standarder och för övervakning vad avser mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen.
10. Utsiktorna till EU-medlemskap är en viktig faktor för stabiliteten i Europa som Europarådet fortsätter att förstärka. Den 23 juni 2022 erkände Europeiska rådet Ukrainas, Republiken Moldaviens och Georgiens europeiska perspektiv. Framtiden för dessa länder och deras medborgare ligger inom Europeiska unionen. Detta ger förnyad drivkraft åt ytterligare framsteg i fråga om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen i dessa länder och i regionen i stort.
11. EU erkänner Europarådets viktiga roll när det gäller att stödja viktiga institutioners anpassning till europeiska normer och stärka deras kapacitetsuppbyggnad under reformprocesserna i länderna på västra Balkan och inom det östliga partnerskapet. EU och Europarådet kommer att fortsätta att arbeta tillsammans för att hjälpa kandidatländer och potentiella kandidatländer att göra konkreta framsteg i sin övergripande reformprocess för att uppfylla EU:s medlemskapskriterier. Våra gemensamma program i utvidgnings- och grannskapsregionerna kommer även fortsättningsvis att stödja reformarbetet på områdena mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen.

12. Europarådets politik för det södra grannskapet och det europeiska centrumet för globalt ömsesidigt beroende och solidaritet har varit avgörande för att förbättra dialogen och samarbetet mellan nord och syd och för att främja solidaritet, stabilitet och demokratisk säkerhet i både Europa och dess grannregioner. I dag påverkar Europarådet dessutom mycket mer än bara Europa, eftersom många av dess konventioner är öppna för undertecknande på global nivå och flera av dess mekanismer sträcker sig över hela världen. Europeiska unionen kommer att fortsätta att främja icke-europeiska staters anslutning till Europarådets mest relevanta konventioner, bland annat på området internationellt rättsligt samarbete.
13. Under 2021 nådde samarbetet inom EU:s och Europarådets gemensamma program ett samlat belopp på 207,4 miljoner euro, och årsintäkterna från dessa program stod för 57 % av Europarådets totala resurser utanför budgeten. Ett nytt område för samarbete mellan EU och Europarådet inrättades 2019, och budgeten för detta uppgår till mer än 17 miljoner euro inom ramen för Europeiska kommissionens instrument för tekniskt stöd, som ger stöd till EU:s medlemsstater för förberedelse och genomförande av tillväxtfrämjande förvaltnings- och strukturreformer på områden som mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen. Detta utmärkta samarbete, som har ökat under de senaste åren, kommer att fortsätta under den nuvarande fleråriga budgetramen för perioden 2021–2027.
14. Under 2023–2024 kommer EU att fortsätta att ligga i framkant när det gäller att stödja ett reformerat och förstärkt Europaråd, med målet att säkra finansiell hållbarhet och med fortsatt fokus på effektivitet. EU kommer att sträva efter att förbättra synligheten för och kommunikationen om Europarådets mål och verksamhet och de konkreta resultat som uppnåtts genom samarbetet mellan EU och Europarådet, bland annat genom tätare gemensamma uttalanden och evenemang på hög nivå i frågor av gemensamt intresse. Ett mer omfattande deltagande från det civila samhällets sida kan också bidra till att förbättra denna synlighet.

15. Under nästa tvåårsperiod kommer det ömsesidigt fördelaktiga samarbetet mellan EU och Europarådet att utvecklas ytterligare genom partnerskapets tre huvudpelare, nämligen politisk dialog, rättsligt samarbete och programsamarbete, med fokus på följande sammanlänkade och ömsesidigt förstärkande prioriteringar på områdena mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen. Båda organisationerna kommer att sträva efter att intensifiera sin politiska dialog, bland annat genom regelbundna kontakter på hög politisk nivå, och bidra till ömsesidig normativ och politisk utveckling på dessa områden:

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

16. EU kommer att stödja Europarådet, Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna och systemet för människorättskonventionen som de främsta verktygen för att upprätthålla de mänskliga rättigheterna i Europa. I detta avseende upprepar EU sitt åtagande att ansluta sig till den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna. Unionen kommer även fortsättningsvis att agera i partnerskap med Europarådet vid genomförandet av EU:s människorättsprioriteringar i dess yttre förbindelser, i linje med EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati (2020–2024).
17. Avskaffande av dödsstraffet och utrotande av tortyr och annan misshandel är avgörande när det gäller att säkerställa människans värdighet. EU och Europarådet kommer, i samarbete med det civila samhället och icke-statliga organisationer, att fortsätta att stödja en ökad offentlig debatt, medvetandehöjande och opinionsbildande verksamhet avseende dödsstraffet och dess fruktansvärda inverkan på enskilda personer, familjer och samhällen, utrotandet av tortyr och upprättelse för offren. Utfärdandet av EU:s och Europarådets årliga gemensamma uttalande mot dödsstraffet vittnar om ett starkt engagemang för det globala avskaffandet av dödsstraffet.

18. EU kommer i samarbete med Europarådet att fortsätta att arbeta för att främja jämställdhet, inbegripet kvinnors fulla och lika åtnjutande av mänskliga rättigheter samt kvinnors egenmakt och deltagande, både i medlemsstaterna och inom ramen för de yttre förbindelserna. EU kommer också att samarbeta med Europarådet för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet. Europarådets Istanbulkonvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet har ratificerats och håller på att genomföras av 21 EU-medlemsstater. EU och Europarådet kommer att försöka identifiera synergier mellan de rättsliga ramarna för kvinnors rättigheter och politiska åtaganden, såsom agendan för kvinnor, fred och säkerhet, och överväga gemensamma verksamheter och program för kvinnor, fred och säkerhet samt jämställdhet, med vägledning av EU:s utrikespolitik.
19. EU kommer att fortsätta att samarbeta med Europarådet i syfte att stärka skyddet och främjandet av barnets rättigheter, i enlighet med EU:s strategi för barnets rättigheter, rådets slutsatser om EU:s strategi för barnets rättigheter och Europarådets nya strategi för barnets rättigheter (2022–2027): ”Children’s Rights in Action: from continuous implementation to joint innovation” (inte översatt till svenska). Detta bör inbegripa samarbete för att stärka barns deltagande i det politiska och demokratiska livet, främja ett barnvänligt rättsväsende, främja integrerade skyddssystem för barn, skydda barn mot exponering för skadligt eller olagligt innehåll online och säkerställa att alla relevanta myndigheter och tjänster samarbetar för att skydda och stödja barnet.

20. Europarådet är en viktig partner till Europeiska unionen i kampen mot sexuella övergrepp mot barn, vilket bland annat tar sig uttryck i att den 18 november uppmärksammas som Europadagen för skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp. Unionen kommer att fortsätta att stärka sitt samarbete med alla relevanta enheter vid Europarådet i samband med genomförandet av unionens strategi för en effektivare bekämpning av sexuella övergrepp mot och sexuell exploatering av barn, som omfattar tre centrala aspekter, nämligen förebyggande arbete, stöd till utredningar och hjälp till offer. Sexuella övergrepp mot och sexuell exploatering av barn är brott som inte känner några gränser. För att säkerställa ett verkligt globalt svar och höja de globala standarderna för skydd av barn mot dessa brott kommer unionen att fortsätta att främja och eftersträva anslutning till och ratificering av konventionen om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp (Lanzarote-konventionen).
21. Europeiska unionen kommer att fortsätta att samarbeta med Europarådet och dess expertgrupp för åtgärder mot människohandel (Greta), i linje med EU:s strategi mot människohandel 2021–2025 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel och om skydd av dess offer, i syfte att stärka förebyggandet av och insatserna mot människohandel, förbättra skyddet, stödet och egenmakten för offer, särskilt kvinnor och barn, och stärka det regionala samarbetet om den internationella dimensionen av detta brott.
22. Europeiska unionen kommer också att fortsätta att stödja Europarådets insatser i fråga om migranternas och flyktingarnas mänskliga rättigheter, med särskilt fokus på kvinnor och personer i utsatta situationer såsom ensamkommande barn, hbtqi-personer, personer med funktionsnedsättning eller personer som utsätts för diskriminering eller våld. Unionen har åtagit sig att främja mänskliga rättigheter och rättssäkerhetsgarantier för alla migranter och asylsökande, inte minst för dem som flyr Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Förslagen inom ramen för den nya migrations- och asylopakten tillsammans med de förslag som rör fall av instrumentalisering av migranter och en omedelbar aktivering av direktivet om tillfälligt skydd vittnar om detta.

23. EU och Europarådet kommer att förbättra utbytet och kommunikationen om politik och initiativ för att bekämpa rasism och antisemitism. EU kommer att ha ett nära samarbete med Europarådets specialiserade avdelningar och Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI) på området antidiskriminering, bland annat när det gäller att bekämpa antisemitism och främja judiskt liv, i linje med EU:s strategi för att bekämpa antisemitism och främja judiskt liv (2021–2030) och rådets slutsatser från 2022 om kampen mot rasism och antisemitism.
24. Samarbetet mellan EU och Europarådet kommer att fortsätta på området religions- och trosfrihet, inbegripet rätten för personer som tillhör minoriteter att uttrycka sin religion genom särskilda kulturella, traditionella och religiösa sedvänjor eller deras rätt att inte ha någon religiös övertygelse, i enlighet med stadgan om de grundläggande rättigheterna.
25. Personer som tillhör minoriteter och utsatta grupper, däribland hbtqi-personer, hör ofta till de hårdast drabbade i konfliktsituationer och i humanitära nödsituationer. Rysslands oprovocerade och omotiverade anfallskrig mot Ukraina har återigen visat att mer måste göras för att erbjuda dem stöd och skydd. EU kommer att fortsätta att samarbeta med Europarådet i kampen mot diskriminering av hbtqi-personer samt överväga gemensamma initiativ som syftar till att stödja deras mänskliga rättigheter.
26. Gemensam verksamhet planeras också för att stärka rättigheterna för personer som tillhör andra minoriteter, särskilt personer med minoritetsbakgrund i fråga om ras eller etniskt ursprung eller som tillhör romer eller resande folkgrupper¹.
27. I linje med de relevanta artiklarna om icke-diskriminering i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna kommer EU och Europarådet att samarbeta för att främja respekten för mångfald genom att skydda och främja mänskliga rättigheter för personer som tillhör nationella minoriteter i enlighet med Europarådets tillämpliga normer och standarder och Venedigkommissionens rekommendationer.

¹ Jfr EU:s jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer 2020–2025 och EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025.

28. Gemensam verksamhet för att motverka spridningen av hatpropaganda och hatbrott i Europa, både online och offline, kommer också att ägnas särskild uppmärksamhet i linje med Europeiska kommissionens meddelande Ett mer inkluderande och skyddande Europa: att utöka förteckningen över EU-brott till att omfatta hatpropaganda och hatbrott, som antogs i december 2021.
29. I fråga om ekonomiska och sociala rättigheter kommer EU att arbeta tillsammans med Europarådet när det gäller att respektera, skydda och uppfylla de mänskliga rättigheterna i linje med den europeiska sociala stadgan och den reviderade europeiska sociala stadgan, som betonar rättigheterna för äldre personer, kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning och migrerande arbetstagare. Det viktigaste samarbetet på detta område kommer att inriktas på att främja anständiga arbetsvillkor för alla och i synnerhet att genomföra en nolltoleranspolitik mot barnarbete och verka för ett avskaffande av tvångsarbete; minska ojämlikheten genom att bekämpa fattigdom och social utestängning, främja allmän tillgång till socialt skydd och icke-diskriminerande tillgång till sociala tjänster; dialog mellan arbetsmarknadens parter; rätten till en säker och hälsosam arbetsmiljö för alla, ett arbetsliv befriat från våld och trakasserier samt en ansvarsfull förvaltning i globala leveranskedjor. Samarbetet med Europarådet för att främja sociala rättigheter återspeglas också i dess deltagande i halvårsforumen för övervakning av genomförandet av åtagandena från EU:s sociala toppmöte i Porto 2021. EU kommer också att främja ett effektivt genomförande av den europeiska sociala stadgan och dess protokoll och med intresse följa den pågående reformprocessen som syftar till att förbättra systemet för stadgan.
30. Europeiska unionen kommer att ytterligare stärka det långvariga samarbetet med Europarådets expertgrupper på politikområdet blod, vävnader och celler, med ett gemensamt utnyttjande av resurser och ett bättre skydd för både donatorer och mottagare, i linje med de mänskliga rättigheterna och medlemsstaternas etiska krav, och på så sätt säkerställa ett bättre svar på folkhälsobehoven. Samarbetet med Europeiska direktoratet för läkemedelskvalitet och hälsovård (EDQM) kommer också att bidra till detta mål.

31. Det politiska erkännandet av rätten till en ren, hälsosam och hållbar miljö som en mänsklig rättighet, i enlighet med resolution 48/13 från FN:s råd för mänskliga rättigheter och FN:s generalförsamlings resolution A/76/L.75, är ett annat mycket viktigt samarbetsområde där de båda organisationerna ömsesidigt kan bidra till ökad medvetenhet och eventuell ny normativ utveckling. EU välkomnar antagandet av ministerkommitténs rekommendation om mänskliga rättigheter och miljöskydd, och kommer att stödja dess genomförande och Europarådets framtida arbete i frågan.
32. EU kommer också att sträva efter att säkerställa långsiktig institutionell och finansiell stabilitet vad avser konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö (Bernkonventionen), som unionen är part i och som betonar vikten av att på ett ansvarsfullt och hållbart sätt värna om naturen, vilket också kommer att gynna mänsklighetens välbefinnande.
33. Det ryska anfallskriget mot Ukraina understryker i all tydlighet den avgörande roll som oberoende och trovärdiga medier spelar, särskilt i tider av konflikt, och visar på sårbarheten hos mediearbetare som rapporterar om kriget och från krigszoner. I samarbete med Europarådet kommer Europeiska unionen att fortsätta att ta itu med de utmaningar som påverkar mediernas oberoende och livskraft, skadar mångfalden, äventyrar journalisters och andra mediearbetares säkerhet och undergräver allmänhetens tilltro till information. EU kommer att förbättra kommunikationen med Europarådet för att förbättra samarbetet om yttrandefrihet, mediefrihet, journalisters säkerhet och bekämpning av informationsmanipulering, desinformation online och offline och strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt, och för att bidra till en effektivare samordning av internationella initiativ för att undvika risken för dubbelarbete. EU rekommenderar EU-delegationerna att prenumerera på aviseringar för det egna landet på Europarådets plattform för att främja skyddet av journalistik och journalisters säkerhet samt främja ett meningsfullt deltagande av det civila samhället, skydd av människorättsförsvarare, föreningsfrihet och frihet att delta i fredliga sammankomster.

34. EU kommer att fortsätta att stödja det arbete som utförs av nationella människorättsinstitutioner, människorättsförsvarare och oberoende organisationer i det civila samhället, inbegripet kvinnoledda och ungdomsledda organisationer, och kommer att samarbeta för att säkerställa att de ges möjlighet till ett effektivt och meningsfullt deltagande i olika Europarådsprocesser. Samarbete med Europarådet är också viktigt när det gäller EU-mekanismer för människorättsförsvarare (Protect Defenders).
35. När det gäller mänskliga rättigheter och artificiell intelligens kommer Europeiska unionen att fortsätta samarbetet med Europarådet för att säkerställa en ansvarsfull och människorättscentrerad strategi för utveckling, utformning och tillämpning av artificiell intelligens. Inom ramen för utskottet för artificiell intelligens kommer EU att bidra till utarbetandet av ett rättsligt bindande instrument av övergripande art för artificiell intelligens som är baserat på Europarådets normer för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen och som främjar innovation, samtidigt som man strävar efter att säkerställa överensstämmelse mellan Europarådets instrument och EU:s befintliga regelverk och den föreslagna rättsakten om artificiell intelligens, med beaktande av utvecklingen under lagstiftningsprocessen.
36. I den nuvarande geopolitiska situationen kommer människorättsituationen i områden med utdragna konflikter även fortsättningsvis att få Europeiska unionens fulla uppmärksamhet och stöd.

DEMOKRATI

37. EU strävar efter att skydda och stärka demokratin globalt genom att bidra till att *bygga upp* mer *motståndskraftiga demokratiska* system. Såsom anges i EU:s globala strategi är det i unionens strategiska intresse att stärka demokratin i länder utanför EU och därmed bidra till centrala aspekter av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (fred och säkerhet, multilateralism, utveckling och migration).

38. I rådets slutsatser om demokrati från 2019 och EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024 noterades en problematisk och ständigt försämrad situation för demokratin i hela världen. EU kommer att samarbeta med Europarådet för att motverka manipulativ inblandning, inbegripet desinformationskampanjer, och ta itu med befintliga utmaningar för demokratin genom att stödja digital kompetens, medborgarutbildning och ökad insyn och delaktighet i demokratiska processer.
39. EU drar stor nytta av Venedigkommissionens expertis, särskilt dess sakkunskap när det gäller att förbättra konstitutionella normer och vallagstiftning. EU kommer att sträva efter att stärka sitt samarbete med Venedigkommissionen och dess sekretariat för att främja valreformer, inbegripet sådana som grundar sig på rekommendationerna från EU:s valobservatörsuppdrag.
40. På utbildningsområdet kommer EU och Europarådet att fortsätta sitt givande samarbete genom ett rad framgångsrika flaggskeppsprojekt, med fokus på behovet av att säkerställa effektiv, jämlik och inkluderande tillgång till grundläggande utbildning av god kvalitet för alla, inbegripet romska barn². Samarbetets betydelse förstärks ytterligare av behoven hos de ukrainska barn som har flytt till EU-länderna. EU kommer att fortsätta sitt stöd till observatoriet för undervisning i historia i Europa genom Histolab-projektet och lyfta fram historieutbildningens stora betydelse för att bevara demokratin i Europa och främja en känsla av europeisk identitet och europeiskt medborgarskap.
41. EU och Europarådet kommer att fortsätta att arbeta tillsammans för att utforma ett inkluderande, innovativt och sammanlänkat europeiskt område för högre utbildning, särskilt genom att främja demokratiska principer och mänskliga rättigheter.

² I linje med den strategiska ramen för det europeiska utbildningsområdet och EU:s strategiska ram för romers jämlikhet, inkludering och delaktighet.

42. När det gäller språkundervisning syftar det gemensamma arbetet, såsom det nuvarande samarbetsavtalet med Europeiska centrumet för moderna språk inom Europarådet, till att främja jämlikhet och icke-diskriminering genom att fastställa en gemensam europeisk strategi för språkinläring. Det syftar också till utbildning av god kvalitet för invandrarelever – högt utvecklade språkkunskaper är avgörande generella färdigheter för att stödja lärande, integration, anställbarhet och social sammanhållning. Flerspråkig utbildning är viktig som stöd för demokratin och för ett inkluderande deltagande av alla medborgare, inbegripet personer som tillhör minoriteter.
43. EU och Europarådet har ett långvarigt och verkningsfullt samarbete på ungdomsområdet. Ungdomspartnerskapet mellan EU och Europarådet främjar delaktighetsbaserad ungdomspolitik på en rad områden, bland annat stöd till utbildning och tillhandahållande av de rätta verktygen för ungdomar inför den digitala omställningen. Under 2023 kommer ungdomspartnerskapet att arbeta vidare med resultaten från Europaåret för ungdomar 2022 och bidra till att dess mål uppnås. Ett annat exempel på detta samarbete är genomförandet av den europeiska agendan för ungdomsarbete, som utgör en strategisk ram för att stärka och forma utvecklingen av ungdomsarbete. EU kommer att fortsätta att arbeta tillsammans med Europarådet för att ge ungdomar egenmakt, och erkänner deras avgörande roll i det politiska beslutsfattandet. I mitten av 2023 kommer de båda partnerinstitutionerna att inleda dialogen för att utarbeta den nya arbetsplanen för ungdomspartnerskapet mellan EU och Europarådet för perioden 2024–2025. EU kommer att överväga olika möjligheter till samarbete med Europarådet inom ramen för Europaåret för kompetens 2023.

44. Idrott kan vara ett värdefullt verktyg för att främja de mänskliga rättigheterna och EU-medborgarnas välbefinnande, särskilt i pandemins efterdyningar. EU kommer att fortsätta sitt konstruktiva samarbete med Europarådet i ett antal frågor av gemensamt intresse på detta område, t.ex. kampen mot hatpropaganda inom idrotten och säker idrott. Europeiska unionen har samarbetat nära med Europarådet om antagandet av konventionen om manipulation av resultat inom idrott (Macolinkonventionen), stöder dess mål och principer och bekräftar vikten av att fortsätta kampen mot manipulation av resultat inom idrotten. EU följer också utvecklingen av det arbete som utförts inom ramen för konventionen om en integrerad strategi för trygghet, säkerhet och service vid fotbollsmatcher och andra idrottsevenemang (St. Deniskonventionen).
45. Respekten för kulturella rättigheter är en nyckelfaktor för att uppnå en hållbar utveckling. EU kommer att fortsätta sitt samarbete med Europarådet för att främja tillgången till kulturell och konstnärlig verksamhet och när det gäller att förstå kultur och interkulturell dialog som grunden för ett modernt samhälle som skapar förutsättningar för uttryck, bevarande och utveckling av olika identiteter. Kulturell mångfald är ett viktigt värde för demokratier och samhällen som bygger på respekt och fredlig samexistens. EU och Europarådet bör fortsätta sitt samarbete för att skapa förutsättningar som ökar den kulturella mångfalden, kreativiteten och det vederbörliga erkännandet av upphovsmäns och konstnärers rättigheter och som främjar tillvaratagandet av kulturella varor och tjänster.
46. EU kommer att fortsätta att arbeta tillsammans med Europarådet vid anordnandet av de europeiska kulturarvsdagarna som syftar till att öka de europeiska medborgarnas medvetenhet om sitt gemensamma kultur- och naturarv och uppmuntra dem att aktivt delta i skyddet av detta arv för nuvarande och kommande generationer. Man bör undersöka möjligheterna till samarbete om skydd av landskapets kvalitet och mångfald i den offentliga politiken, särskilt inom ramen för de bestämmelser i Europarådets landskapskonvention som rör internationellt samarbete och med beaktande av EU-lagstiftning och pågående initiativ. Att skydda och värna kultur- och naturarvet och skydda och främja den språkliga och kulturella mångfalden är grundläggande för att man ska kunna förebygga våldsbejakande extremism, bekämpa desinformation och skapa positiv dialog och inkludering.

47. EU och dess medlemsstater erkänner den roll som Europarådets utvidgade delavtal om kulturvägar har för främjandet av en europeisk identitet och ett europeiskt medborgarskap genom kunskap och medvetenhet om Europas gemensamma arv och utvecklingen av kulturella band och dialog såväl inom Europa som med andra länder och regioner. De kommer att fortsätta att främja potentialen i Europarådets kulturvägar för kulturellt samarbete, hållbar territoriell utveckling, social sammanhållning och europeisk enighet.

RÄTTSSTATSPRINCIPEN

48. Europarådets sakkunskap och dess roll för riktmärkning är av avgörande betydelse i samband med EU:s årliga utvidgningspaket och den europeiska rättsstatsmekanismen, inbegripet utarbetandet av nästa upplaga av den årliga rapporten om rättsstatsprincipen, resultattavlan för rättskipningen i EU och den kontinuerliga förbättringen av EU-verktyg som syftar till att skydda rättsstatsprincipen. Samarbetet med Venedigkommissionen, Greco, Cepej och alla andra relevanta organ inom Europarådet kommer att förbli en topprioritering under de kommande åren.
49. EU:s åtagande att främja de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen omfattar kandidatländerna och potentiella kandidatländer samt EU:s grannskapsområde, där EU kommer att fortsätta sitt samarbete med Europarådet för att stödja länder vid genomförandet av viktiga reformer och viktig utbildning avseende rättvisa, korruptionsbekämpning, främjande av de mänskliga rättigheterna och vikten av fria och oberoende medier och det civila samhällets roll samt – när det gäller kandidatländer och potentiella kandidatländer – övervaka de framsteg som görs på dessa områden i linje med, där så är tillämpligt/relevant, den förstärkta metoden för anslutningsprocessen.
50. EU kommer också att fortsätta sitt nära samarbete med Greco för att främja genomförandet av normer för att stärka kampen mot korruption och med Moneyval i kampen mot penningtvätt. EU kommer att fortsätta att arbeta tillsammans med Europarådet i syfte att stödja insatserna för att stärka rättsstatsprincipen och bekämpa korruption i samband med utvidgningen och i EU:s grannskapsområde, bygga upp kapaciteten att förebygga och motverka korruption, bekämpa penningtvätt och säkerställa effektiva rättsliga åtgärder.

51. I linje med EU:s narkotikastrategi 2021–2025 och EU:s handlingsplan mot narkotika 2021–2025, där den politiska ramen och prioriteringarna för EU:s narkotikapolitik fastställs för de kommande åren, kommer EU att fortsätta sitt nära samarbete med Europarådets internationella samarbetsgrupp om narkotika och missbruk (Pompidougruppen) för att tillhandahålla kunskap, stöd och lösningar för en effektiv, evidensbaserad narkotikapolitik som fullt ut respekterar de mänskliga rättigheterna.
52. Terrorism och våldsam extremism utgör allvarliga hot mot de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen. EU är fast beslutet att ha ett nära samarbete med Europarådet för att förbättra sina straffrättsliga åtgärder på sådana områden som radikaliseringsområden som leder till terrorism och våldsbejakande extremism, och återanpassning och rehabilitering av terroristbrottslingar. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt extremisters och terroristers missbruk av internet och radikaliseringsområden i fängelser.
53. När det gäller kampen mot it-brottslighet kommer EU att fortsätta att arbeta tillsammans med Europarådet inom ramen för Budapestkonventionen om it-brottslighet och dess tilläggsprotokoll. EU kommer att främja Budapestkonventionen som en ram för internationellt samarbete och kapacitetsuppbyggnad.
54. På området olaglig handel med kulturföremål kommer EU att samarbeta med Europarådet när det gäller Europarådets konvention om brott mot kulturegendom (Nicosiakonventionen), även med beaktande av de principer och skyldigheter som fastställs i Unescos internationella konvention från 1970 om åtgärder för att förbjuda och förhindra olaglig införsel, utförsel och överlåtelse av äganderätten till kulturegendom. EU kommer att främja konventionen och dess mål att förebygga och bekämpa olaglig handel med och förstörelse av kulturegendom, särskilt i samband med EU:s kommande handlingsplan för att bekämpa olaglig handel med kulturföremål.
55. EU kommer att arbeta tillsammans med Europarådet för att stödja FN och andra multilaterala initiativ som rör rättsstatsprincipen.